

Sabiedrisko pakalpojumu
regulēšanas komisija

KONSULTĀCIJU DOKUMENTS

Par grozījumiem elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikā

2025.gada 27.martā
Rīga

Skanstes iela 25
Rīga, LV-1013
Latvija

T: +371 67097200
F: +371 67097277
E: sprk@sprk.gov.lv

www.sprk.gov.lv

Satura rādītājs

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums.....	4
II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība.....	4
1) Pamatojums.....	4
2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas	5
3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt. 5	
4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	5
III Cita informācija.....	5
Pārskats par Grozījumu projektos iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem.....	5
1) Vispārīgi jautājumi	5
Termini.....	5
Izmaksu attiecināšanas modelis	6
2) Atļauto ieņēmumu noteikšana.....	6
Izmaksu efektivitāte	6
Elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas.....	7
Personāla izmaksas	7
Pētījumu un attīstības izmaksas	7
Izmaksu un ieņēmumu uzskaitē	8
3) Regulatīvais rēķins	8
Maksimālais tarifu novirzes līmenis	8
Kumulatīvās inflācijas aprēķins.....	9
Regulatīvā rēķina atlikuma izmantošanas ierobežojumi.....	10
Pārvades un citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu starpība	10
Precizējumi saistībā ar nākamo periodu rādītāju aktualizēšanu	10
Regulatīvā rēķina iesniegšanas forma	11
4) Citi jautājumi	11
Informācijas iesniegšanas termiņi.....	11
Izmaksas pamatojošo dokumentu iesniegšana	12
Kapitāla izmaksas pamatojošo dokumentu iesniegšana	12

Pielikumā:

Lēmuma projekts "Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 "Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika".

I Konsultāciju dokumenta kopsavilkums

Konsultāciju dokumenta mērķis ir informēt sabiedrību un uzzināt ieinteresēto personu viedokli par Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – Regulators) izstrādāto lēmuma projektu “Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”” (turpmāk – Grozījumu projekts).

Saskaņā ar [Elektroenerģijas tirgus likuma](#) (turpmāk – Likums) 20.panta pirmo daļu sadales sistēmas pakalpojumu tarifu nosaka Regulators likumā “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” paredzētajā kārtībā vai sadales sistēmas operators saskaņā ar Regulatora noteikto tarifu aprēķināšanas metodiku, ja ir saņemta Regulatora atļauja. Likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 2.punkts noteic, ka Regulators nosaka tarifu vai tarifu augšējās robežas aprēķināšanas un noteikšanas metodiku, kā arī tarifu vai tarifu augšējās robežas piemērošanas kārtību, ja nozares speciālie likumi neparedz citus tarifu noteikšanas principus. Ievērojot regulējumu, Regulators 2022.gada 28.novembrī pieņēma lēmumu Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (turpmāk – Metodika), kas nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka sadales sistēmas pakalpojumu tarifus.

Grozījumu projekts sagatavots, ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt ekonomiski pamatotu izmaksu iekļaušanu tarifos un enerģētikas nozares sistēmas operatoru finansiālo stabilitāti.

Plānots, ka Grozījumu projekts stāsies spēkā 2025.gada 1.maijā. Priekšlikumus un komentārus par minēto projektu Regulators lūdz iesniegt rakstveidā, nosūtot tos uz Regulatora oficiālo elektronisko adresi (e-adresi) vai elektroniskā pasta adresi sprk@sprk.gov.lv, līdz **2025.gada 14.aprīlim**.

Regulatora sagatavotais Grozījumu projekts ir pievienots šā dokumenta pielikumā.

II Normatīvā akta projekta izstrādes nepieciešamība

1) Pamatojums

Šobrīd spēkā esošajā Metodikā ir nepieciešami precizējumi, kas attiecas uz atļauto ieņēmumu un izmaksu efektivitātes noteikšanu, regulatīvā rēķina aprēķināšanas un izmantošanas kārtību, diferencētās tarifu struktūras pārskatīšanu, kā arī tarifu noteikšanas kārtību.

Saskaņā ar [grozījumiem Likumā](#), kas Saeimā pieņemti 2023.gada 23.novembrī, sadales sistēmas operators, kura sistēmai ir pieslēgti vairāk par simt tūkstošiem lietotāju, tarifu aprēķināšanas metodikā noteiktajā termiņā, kas nav īsāks par vienu mēnesi pirms nākamā tarifu perioda sākuma, iesniedz Regulatoram jaunu tarifu projektu vai jaunu tarifu vērtību projektu esošā regulatīvā perioda ietvaros, ja kopējās sadales sistēmas pakalpojuma sniegšanas prognozētās izmaksas nākamajam tarifu periodam sasniedz tarifu aprēķināšanas metodikā noteikto maksimālo tarifu vērtību novirzes līmeni. Regulatoram Metodikā ir jānosaka maksimālo tarifu vērtību novirzes līmenis 12 mēnešu periodā sadales sistēmas pakalpojumu tarifu komponentei, kas nav saistīta ar patērētās elektroenerģijas apjomu. Saskaņā ar Likumu Regulators līdz 2025.gada 1.jūlijam tarifu aprēķināšanas metodikā nosaka maksimālo tarifu novirzes līmeni, lai tas stātos spēkā ne vēlāk kā 2026.gada 1.janvārī.

Lai izlīdzinātu tarifu pieaugumu un padarītu nākotnes izmaksas prognozējamā lietotājiem, Grozījumu projektā paredzēts sadales sistēmas operatoram, kura sistēmai ir pieslēgti vairāk par simt tūkstošiem lietotāju, noteikt maksimālo tarifu vērtību novirzes līmeni 12 mēnešu periodā sadales sistēmas pakalpojumu katrai tarifu

komponentei, kas nav saistīta ar patērētās elektroenerģijas apjomu (tarifa fiksētajai daļai), 30% apmērā. Novirzes līmeņa ierobežojums attiecas uz tarifu vērtībām par jaudas uzturēšanu katram pieslēgumu veidam, katrā no sprieguma pakāpēm. Ja sadales sistēmas operators konstatē, ka kādā no aprēķinātajām tarifu vērtībām par jaudas uzturēšanu nākamajam tarifu periodam tiktu pārsniegta 30% novirze attiecībā pret spēkā esošo tarifu, sadales sistēmas operatoram ir pienākums noteikt jaunas tarifu vērtības par jaudas uzturēšanu nākamajam tarifu periodam.

Saskaņā ar [grozījumiem Likumā](#), kas Saeimā pieņemti 2024.gada 11. aprīlī un paredz turpmāk nepiemērot atļautās slodzes efektīvas izmantošanas nosacījumus, Grozījumu projekts paredz attiecīgus grozījumus transportētās elektroenerģijas daudzuma prognozes novirzes noteikšanā.

Sadales sistēmas operatori, kuriem šobrīd tarifi ir noteikti regulatīvajam periodam, Grozījumu projektā paredzētās izmaiņas varēs piemērot tarifos, kuri stātos spēkā, sākot ar 2026.gada janvāri.

2) Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas

Grozījumu projekta izstrādē iesaistīts elektroenerģijas sadales sistēmas operators AS "Sadales tīkls".

3) Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums ietekmēs elektroenerģijas sadales sistēmas operatoru un elektroenerģijas sadales sistēmas lietotājus.

4) Izvērtējums par ietekmi uz sabiedrības mērķgrupām, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt

Grozījumu projektā ietvertais regulējums nodrošinās elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu lietotāju tiesisko interešu ievērošanu, no vienas puses, un ļaus elektroenerģijas sadales sistēmas operatoram, ievērojot Likuma grozījumus, aprēķināt tarifus, kas nodrošinās ekonomiski pamatotu izmaksu segšanu, no otras puses. Maksimālā tarifu novirzes līmeņa kontrole un regulējums, kas paredz sadales sistēmas operatora pienākumu publikācijā par izmaksu attiecināšanas modeli iekļaut informāciju par iespējamo ietekmi uz sadales sistēmas pakalpojumu diferencētajiem tarifiem, palielina administratīvo slogu sadales sistēmas operatoriem un Regulatoram. Vienlaikus administratīvo slogu gan sadales sistēmas operatoram, gan Regulatoram samazina Grozījumu projektā iekļautais regulējums, saskaņā ar kuru sadales sistēmas operatoram nebūs pienākuma saskaņot izmaksu attiecināšanas modeli ar Regulatoru, ja tas ir saskaņots iepriekš un nav mainījies, kā arī Grozījumu projektā ietvertais slietksnis izmaksas pamatojošās informācijas iesniegšanai, iesniedzot tarifu projektu, un regulatīvā rēķina aprēķināšanas forma.

III Cita informācija

Pārskats par Grozījumu projektos iekļautajiem metodiskajiem risinājumiem

1) Vispārīgi jautājumi

Termini

Spēkā esošajā Metodikā jāprecizē termini, lai Metodikā ietvertās normas būtu skaidrākas un saprotamākas. Grozījumu projekts paredz papildināt Metodiku ar tādiem terminiem kā izmaksu efektivitāte un diferencēto tarifu struktūra. Diferencēto tarifu

struktūras izmaiņas regulatīvā perioda laikā iespējamās atbilstoši metodikas 30.punktā vai 55.punktā noteiktajam. Tiek nostiprināta pieeja, saskaņā ar kuru visiem lietotājiem jāpiedalās sadales sistēmas uzturēšanas izmaksu segšanā.

Izmaksu attiecināšanas modelis

Nemot vērā praksē konstatētās situācijas, kurās sadales sistēmas operatoriem rodas neizpratne par to, vai izmaksu attiecināšanas modelis ir atkārtoti jāaskaņo ar Regulatoru, ja tas iepriekš ir saskaņots un izmaksu attiecināšanas principi nav mainījušies, Grozījumu projekts paredz precizējumus, nosakot, ka sadales sistēmas operatoram nav pienākuma atkārtoti iesniegt Regulatoram izmaksu attiecināšanas modeli iepriekš minētajā situācijā.

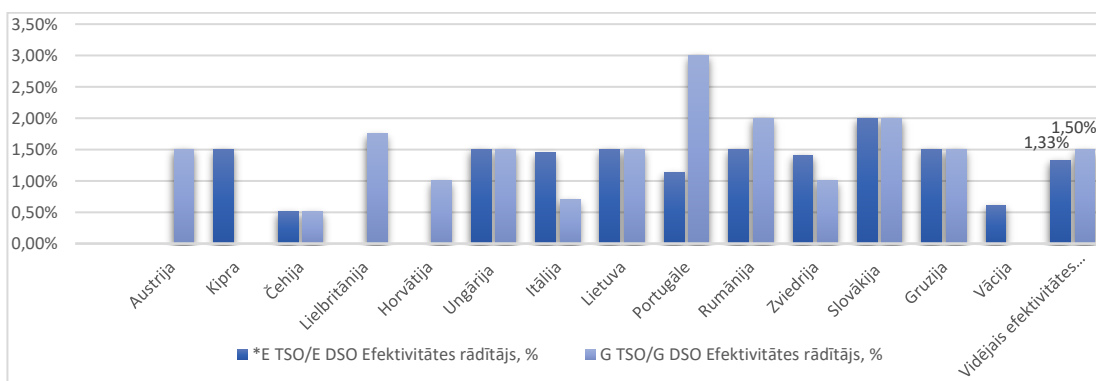
Saistībā ar to, ka ir iespējama situācija, kurā sadales sistēmas operatoram nav savas tīmekļvietnes, Grozījumu projekts paredz iespēju publicēt izmaksu attiecināšanas modeli vienkāršā un lietotājiem saprotamā veidā arī oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Grozījumu projekts paredz sadales sistēmas operatora pienākumu izmaksu attiecināšanas modeļa publikācijā iekļaut informāciju par iespējamo ietekmi uz sadales sistēmas pakalpojumu diferencētajiem tarifiem un lietotāju maksājumiem par sistēmas pakalpojumu. Tas dod iespēju lietotājiem jau savlaicīgi (pirms tarifu projekta iesniegšanas Regulatoram) iepazīties ar gaidāmajām izmaiņām norēķinos ar sadales sistēmas operatoru. Vienlaikus Grozījumu projekts paredz, ka sadales sistēmas operatoriem, kuru sistēmai ir pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, jāiesniedz izmaksu attiecināšanas modelis vienu mēnesi pirms tarifu projekta iesniegšanas.

2) Atļauto ieņēmumu noteikšana

Izmaksu efektivitāte

Spēkā esošais regulējums saistībā ar darbības efektivitāti nenodrošina vienotu pieeju dabasgāzes un elektroenerģijas nozarē. Izvērtējot dabasgāzes un elektroenerģijas sistēmas operatoru tarifu aprēķinus, Regulators secināja, ka spēkā esošais regulējums, kas paredz komersantiem pašiem noteikt efektivitātes koeficienta vērtību, nemotivē tos veikt pasākumus darbības efektivizācijai un regulējumā noteiktais stimuls – iespēja samazināt regulatīvā rēķina atlikumu līdz 50%, ja efektivitāte ir sasniegta, – arī nav uzskatāms par stimulējošu mehānismu, tāpēc vairāki sistēmas operatori šādu iespēju neizmanto. Vienlaikus sistēmas operatori atzīst, ka efektivitātes noteikšana ir izaicinoša, tāpat kā sasniegtās efektivitātes pierādīšana. Ievērojot minēto, ar Grozījumu projektu ir paredzēts ieviest vienlīdzīgu pieeju efektivitātes noteikšanai elektroenerģijas un dabasgāzes nozarēs. Izpētot Eiropas energoregulatoru pieredzi un praksi, tika secināts, ka citās Eiropas Savienības dalībvalstīs sasniedzamo efektivitātes procentu lielākoties nosaka regulatori un tas vidēji ir 1,33% dabasgāzes nozarē un 1,5% elektroenerģijas nozarē (skat. 1.attēlu):

* Itālijai, Portugālei un Zviedrijai noteikti vidēji rādītāji

1.attēls. Efektivitātes rādītāju vērtības

Ņemot vērā minēto, kā arī lai nodrošinātu efektivitātes procenta noteikšanas pieeju, kas ir iespējami vienkārša, caurredzama un neprasa komersantu un Regulatora lielu resursu ieguldījumu, Grozījumu projektā noteikti vienoti principi efektivitātes aprēķināšanai, un tie paredz, ka efektivitātes koeficienta vērtība tiek noteikta 50% apmērā no nākamajā kalendārajā gadā Latvijas Bankas prognozētā patēriņa cenu indeksa (inflācijas). Vienlaikus Regulators saredz, ka jānosaka arī efektivitātes koeficienta minimālās vērtības deflācijas gadījumam un augstākā vērtība, nodrošinot samērīguma principa ievērošanu. Efektivitātes koeficients tiek noteikts visam regulatīvajam periodam. Grozījumu projekts paredz atteikties no stimula noteiktajai izmaksu efektivitātei, kas paredzēta elektroenerģijas un dabasgāzes sistēmas pakalpojumu aprēķināšanas metodikās, dodot iespēju samazināt regulatīvā rēķina atlikumu līdz 50%, ja efektivitāte ir sasniegta. Tā vietā Grozījumu projekts paredz iespēju sadales sistēmas operatoram paturēt ienākumus, kas saistāmi ar virsefektivitāti. Lai nodrošinātu sadales sistēmas operatoriem tiesisko paļāvību, Grozījumu projekta noslēguma jautājumos noteikts, ka Metodikas punkts par stimulu virsefektivitātei stāsies spēkā ar nākamo regulatīvo periodu, līdz ar to spēkā esošais Metodikas regulējums ir attiecināms uz šobrīd spēkā esošajiem regulatīvajiem periodiem un to noslēguma regulatīvā rēķina sagatavošanu saistībā ar efektivitātes stimuliem.

Elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksas

Ņemot vērā, ka elektroenerģijas iepirkumiem nereti tiek izmantoti mainīgas elektroenerģijas cenas līgumi, attiecīgo izmaksu noteikšanai ir nepieciešama vienota prakse par to, kā jāveic cenu prognoze. Grozījumu projekts paredz, ka gadījumā, ja sadales sistēmas operators slēdz elektroenerģijas mainīgas cenas līgumu elektroenerģijas iepirkšanai, regulators pamatoto izmaksu aprēķināšanai, kas saistāma ar elektroenerģijas cenas prognozi un ar to saistīto pamatoto izmaksu aprēķinu, izmanto regulatora vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai. Sadales sistēmas operators sniedz detalizētu ekonomisko pamatojumu, ja tiek izmantoti citi elektroenerģijas cenas prognozēšanas principi, piemēram, ja tiek izmantoti biržas cenas līgumi vai sadales sistēmas operators ir izvēlējis slēgt līgumu par elektroenerģijas iepirkšanu, izmantojot fiksētas cenas līgumu. Regulatora vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozei būs pieejamas Regulatora tīmekļa vietnē.

Personāla izmaksas

Šobrīd Metodikā ietvertais regulējums saistībā ar personāla izmaksu vērtēšanu ir ļoti vispārīgs un līdz ar to sadales sistēmas operatori ir apgrūtināti savlaicīgi plānot personāla izmaksu apmēru, kas būtu ietverams ar tarifu sedzamajās izmaksās. Ņemot vērā iepriekš minēto un citu regulējamo nozaru regulējumu saistībā ar elektroenerģijas cenas izvērtēšanu, Grozījumu projekts paredz, ka sadales sistēmas operatoriem ir iespēja savlaicīgi iepazīties ar izstrādātajām vadlīnijām, kuras Regulators ņems vērā, vērtējot iesniegtās personāla izmaksas.

Pētījumu un attīstības izmaksas

Grozījumu projekts paredz izmaiņas Metodikā, lai samazinātu neskaidrības un nodrošinātu vienotu pieeju enerģētikas nozarē par tarifu projektā iekļaujamajām sadales sistēmas operatora attīstības, pētījumu un ar to saistīto konsultāciju izmaksām. Veicot elektroenerģijas un dabasgāzes sistēmu tarifu projektos pieejamo datu analīzi, tika konstatēts, ka šādu izmaksu apmērs ir robežās no 0,03% līdz 1,89% no vidējām ekspluatācijas izmaksām, līdz ar to Grozījumu projekts paredz Metodikā

noteikt šo izmaksu maksimālo ierobežojumu viena procenta apmērā no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām, kas ir tuvu vidējām procentuālajām elektroenerģijas un dabasgāzes sistēmas operatoru izmaksām.

Izmaksu un ieņēmumu uzskaitē

Regulators ir konstatējis gadījumus, kuros sadales sistēmas operatora pamatdarbība ir sadales sistēmas pakalpojumu sniegšana, bet vienlaikus sadales sistēmas operators ir attīstījis dažādus pamatdarbību papildinošus virzienus, kas nav regulēti, gūstot papildu ieņēmumus. Atsevišķa izmaksu uzskaitē starp sadales sistēmas pakalpojumu izmaksām un citu pakalpojumu izmaksām nav nodalīta tādēļ, ka atsevišķas uzskaites nodrošināšanas izmaksas bieži vien ir nesamērīgi lielas attiecībā pret ieņēmumiem no papildu pakalpojumiem. Līdzšinējā pieeja paredz, ka ar sadales sistēmas pakalpojumu sniegšanu nesaistīti ieņēmumi pilnā apmērā tiek novirzīti tarifā iekļaujamo izmaksu samazināšanai. Grozījumu projekts paredz pārņemt citās nozarēs ietvērto regulējumu minētajai situācijai ar nosacījumu, ka ieņēmumi no sadales sistēmas pakalpojumu sniegšanas kopējos sadales sistēmas operatora ieņēmumos veido vairāk nekā 95 procentus. Minētajā gadījumā no tarifu veidojošām izmaksām tiks izslēgta daļa no ieņēmumiem, kas gūti citas komercdarbības rezultātā. Vienlaikus, ņemot vērā saņemto AS "Sadales tīkls" ierosinājumu, Grozījumu projektā ir paredzēta iespēja sadales sistēmas operatoram, ja tiek nodrošināta atsevišķa izmaksu uzskaitē, kas tiek saskaņota pirms jaunā regulatīvā perioda atbilstoši Metodikas 6.punktam, paturēt visus ieņēmumus, kas pārsniedz uz attiecīgo pakalpojumu attiecināmās izmaksas.

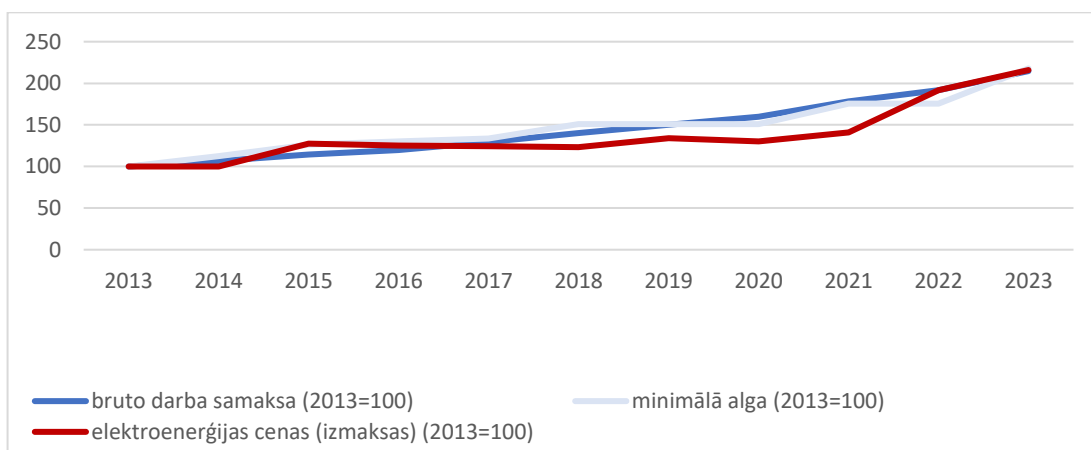
3) Regulatīvais rēķins

Maksimālais tarifu novirzes līmenis

Grozījumu projekts paredz noteikt maksimālo tarifu vērtību novirzes līmeni 12 mēnešu periodā sadales sistēmas pakalpojumu katrai tarifu komponentei, kas nav saistīta ar patērētās elektroenerģijas apjomu (tarifa fiksētajai daļai), 30% apmērā – novirzes līmeņa ierobežojums attiecas uz tarifu vērtībām par jaudas uzturēšanu katram pieslēguma veidam katrā no sprieguma pakāpēm.

Ņemot vērā to, ka Likuma pārejas noteikumu ierobežojumi attiecas uz māsaimniecību pieslēgumiem ar strāvas stiprumu līdz 25A ieskaitot, ietekmes izvērtējumā lielāka uzmanība tika pievērsta tieši māsaimniecību segmentam.

Maksimālās novirzes vērtība tika rēķināta, pielīdzinot iespējamo ietekmi no tarifu pieauguma makroekonomisko rādītāju, kas raksturo māsaimniecību ieņēmumus, izmaiņu tendencēm. Proti, kopējais iespējamais māsaimniecību izmaksu pieaugums par elektroenerģiju tika vērtēts un salīdzināts ar minimālās algas un bruto darba samaksas pieauguma tempiem valstī no vidēja un ilgāka termiņa skatpunkta (skat. 2.attēlu).

2.attēls. Elektroenerģijas izmaksu, minimālās algas bruto darba samaksas dinamika pēdējos 10 gados.

Tāpat tika vērtētas izmaiņas arī nākotnes perspektīvā, ņemot vērā plānoto minimālās algas paaugstināšanu tuvāko gadu laikā un darba tirgus prognozes (piemēram, Latvijas Bankas prognozes par darba samaksas izmaiņām).

Aprēķinu un komunikācijas ērtības labad tika izvēlēts tuvākais "apaļais" rādītājs, kura ietekmē kopējā vidējā rēķina pieauguma tempi nepārsniedz bruto darba samaksas pieauguma tempus.

Piedāvātā maksimālās novirzes vērtība ir mazāka par Likuma pārejas noteikumu 108.punktā minēto fiksēto maksimālo noviržu pieauguma procentuālajām vērtībām. Piemēram, Likuma pārejas noteikumos procentuāli mazākais pieauguma ierobežojums noteikts mājsaimniecību trīs fāžu 25A pieslēgumam, kuram mēneša maksas pieaugums nevar pārsniegt 6,00 EUR mēnesī:

- 2024. gadā no 5,00 EUR līdz 11,00 EUR jeb pieaugums par 120%,
- 2025. gadā no 11,00 EUR līdz 17,00 EUR jeb pieaugums 55%.

Ietekme uz pakalpojumu lietotājiem:

Maksimālā iespējamā ietekme uz konkrētu elektroenerģijas rēķinu atkarīga no konkrēta elektroenerģijas tirgotāja daļas par apkalpošanu, bet nekādi nevar būt lielāka par 30% (ja elektroenerģija vispār netiek patērēta un elektroenerģijas tirgotājs nav noteicis fiksētu maksājuma daļu).

Pieaugot tikai sadales sistēmas pakalpojumu fiksētajai komponentei par maksimālajiem 30%, vidējais rēķina pieaugums 0,4 kV līniju pieslēgumiem nepārsniedz 10%. Proti, mājsaimniecības lietotājiem elektroenerģijas rēķina palielinājums pie sadales sistēmas pakalpojuma fiksētās komponentes pieauguma par 30% būtu 9,0%, publiskajam sektoram – 4,6%, pārējiem – 4,8% (vidēji palielinās par 7,5%). Tādējādi šis palielinājums nepārsniedz vidējās darba samaksas pieauguma tempu pēdējo 3 gadu laikā (vidēji 10,4% gadā). Veicot šos aprēķinus, ir izmantoti elektroenerģijas patēriņa dati no 2023.gada 1.jūlija līdz 2024.gada 30.jūnijam un elektroenerģijas cenas 2024.gada otrajā ceturksnī.

Kumulatīvās inflācijas aprēķins

Regulators, izvērtējot līdzšinējo praksi par starpību starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvajā periodā un prognozēto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā aprēķinu, kā arī starpību starp plānoto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā un prognozēto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā, secināja, ka esošais regulējums nav viennozīmīgs, kā arī pie regulatīvo rēķina aprēķina radījis neskaidrības regulējuma piemērošanā. Ņemot vērā iepriekš minēto, Grozījumu projektā ietverts precizēts

regulējums, kas paredz izmainīt pieeju, kādā tiek rēķināta iepriekš minētā starpība katrā no tarifu periodiem. Precizētā pieeja nodrošinās precīzāku starpību uzskaiti atbilstoši faktiskajiem ekonomiskajiem radītājiem.

Regulatīvā rēķina atlikuma izmantošanas ierobežojumi

Šobrīd Metodika paredz sadales sistēmas operatora tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu, ja regulatīvā rēķina atlikums ir negatīvs un pārsniedz vienu procentu no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām, un pienākumu attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu, ja regulatīvā rēķina atlikums ir pozitīvs un pārsniedz vienu procentu no tarifu perioda plānotajām ekspluatācijas izmaksām. Vienlaikus pastāv arī ierobežojums uz tarifu periodu attiecināmajai ieņēmumu korekcijas daļai trīs procentu apmērā no tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām. Lai precizētu, no kura tieši tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām ir jāaprēķina viena procenta un trīs procentu sliksnis izmaksu attiecināšanai, kā arī ņemot vērā, ka tarifu periods var būt daudz garāks par 12 mēnešiem un tādējādi arī lielāks par pirmo tarifu periodu aprēķinātais regulatīvā rēķina apmērs, būtu nesamērīgi attiecināt trīs procentus no garāka tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām uz nākamo, īsāku, parasti 12 mēnešu tarifu periodu. Tā kā procentuālais ierobežojums no ekspluatācijas izmaksām noteikts, lai saglabātu lietotājiem tarifu stabilitāti nākamajos tarifu periodos regulatīvā perioda ietvaros, Grozījumu projektā paredzēts uz nākamo tarifu periodu attiecināmajam regulatīvā rēķina atlikumam piemērot procentuālo ierobežojumu no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām, tādējādi katram nākamajam tarifu periodam būtu vienāds maksimāli pieļaujamais apmērs atļauto ieņēmumu palielināšanai, neņemot vērā citus Metodikā minētos gadījumus.

Šobrīd spēkā esošais regulējums nenodrošina pietiekami operatīvu izmaksu atgūšanu un liela daļa regulatīvā rēķina tiek uzkrāta nākamajos tarifu periodos un nākamajā regulatīvajā periodā. Ievērojot nepieciešamību nodrošināt elektroenerģijas nozares sistēmas operatoru finansiālo stabilitāti, Grozījumu projektā paredzēts palielināt sliksni izmaksu atgūšanai no trīs procentiem līdz 10 procentiem no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām. Vienlaikus paredzēts papildināt Metodiku, paredzot, ka ierobežojums izmaksu atgūšanai neattieksies uz izmaksu starpību, kas veidojas pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu un citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu noviržu dēļ, jo sadales sistēmas operatoriem tarifu aprēķinā nav iespējams paredzēt pārvades sistēmas un citas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu nākotnes izmaiņas.

Pārvades un citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu starpība

Ņemot vērā, ka šobrīd sadales sistēmas operatori regulatīvā perioda ietvaros var samazināt no pārvades sistēmas operatora vai no cita sadales sistēmas operatora pieprasītās jaudas, tādējādi samazinot faktiskās sadales sistēmas pakalpojuma izmaksas, bet spēkā esošais regulējums neļauj operatīvi šo izmaksu ietaupījumu saskaņā ar regulatīvo rēķinu atdot lietotājiem, Grozījumu projektā paredzēts risinājums, saskaņā ar kuru faktiskā jauda var būt mazāka, bet nevar būt lielāka par tarifu aprēķinā plānoto jaudu. Ar faktisko jaudu saprotama jauda, par kuru sadales sistēmas operators norēķinās ar pārvades sistēmas vai citas sadales sistēmas operatoru.

Precizējumi saistībā ar nākamo periodu rādītāju aktualizēšanu

Spēkā esošajā Metodikas regulējumā ir paredzēts, ka sadales sistēmas operatoram ir tiesības regulatīvajā rēķinā uzskaitīt paredzamo nākamo tarifu periodu izmaksu starpību (precizēt tarifu aprēķinā plānoto inflāciju, elektroenerģijas iepirkuma cenu zudumu vajadzībām, pārvades sistēmas un citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksas), taču šobrīd plānoto izmaksu precizētās prognozes vairs netiek ņemtas

vērā, aprēķinot nākamo regulatīvā rēķina atlikumu, jo Metodikā ir paredzēts, ka starpība tiek rēķināta pret tarifu aprēķinā plānotajām izmaksām. Līdz ar to, lai regulatīvā rēķina aprēķins būtu korekts atbilstoši veiktajām jaunajām prognozētajām izmaksām, ir jāveic izmaiņas Metodikā, paredzot, ka izmaksu starpību aprēķina ne tikai pret tarifu aprēķinā plānotajām izmaksām, bet arī pret paredzamajām izmaksām, ja iepriekšējā tarifu periodā ir pārskatītas plānotās izmaksas.

Regulatīvā rēķina iesniegšanas forma

Lai atvieglotu regulatīvā rēķina aprēķināšanu, kā arī noteiktu vienotu regulatīvā rēķina iesniegšanas kārtību visiem sadales sistēmas operatoriem, Grozījumu projekts paredz papildināt Metodiku ar regulatīvā rēķina formu *Excel* formātā, kura sadales sistēmas operatoram ir jāaizpilda un jāiesniedz Regulatoram. Izstrādātā forma paredz, ka dati par katra tarifu perioda plānotajām izmaksām tiek ielasīti automātiski no tarifu aprēķinā iekļauto izmaksu darba lapas, savukārt sadales sistēmas operatoram ir jāievada dati par faktiskajām tarifu perioda izmaksām. Regulatīvā rēķina atlikums tiek aprēķināts automātiski, ņemot vērā darba lapās ietvertās formulas, kas atvieglos gan sadales sistēmas operatora darbu, gan saīsinās Regulatoram nepieciešamo laiku regulatīvā rēķina izvērtēšanai.

4) Citi jautājumi

Informācijas iesniegšanas termiņi

Ņemot vērā, ka sadales sistēmas operatoriem, kuru sistēmai ir pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, ir nepieciešams īsāks termiņš publiskās konsultācijas veikšanai, Grozījumu projekts paredz sadales sistēmas operatoriem, kuru sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, saīsināt informācijas par diferencēto tarifu struktūras izmaiņām un samazināt elektroenerģijas daudzuma prognozes iesniegšanas termiņu Regulatoram no trīs mēnešiem līdz vienam mēnesim pirms jauno diferencēto tarifu publicēšanas oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

Ņemot vērā, ka sadales sistēmas operatoriem, kuri izmanto citu sadales sistēmas operatoru pakalpojumus, savlaicīgi jāiegūst informācija par citu sadales sistēmas operatoru pakalpojuma izmaksām, lai aprēķinātu pašu noteiktos tarifus nākamajam tarifu periodam, paredzēts papildināt Metodiku ar jaunu punktu, kas uzliek pienākumu sadales sistēmas operatoram, kura sadales sistēmai ir pieslēgti citi sadales sistēmas operatori, ne vēlāk kā 45 dienas pirms jauno diferencēto tarifu spēkā stāšanās informēt Regulatoru un sadales sistēmai pieslēgtos sadales sistēmas operatorus par plānotajām diferencēto tarifu vērtībām nākamajam tarifu periodam. Ja neprognozējamu apstākļu dēļ spēkā stātos citi diferencētie tarifi, kas ir atšķirīgi no sadales sistēmas operatora iepriekš sniegtās informācijas, sadales sistēmas pakalpojuma izmaksu novirze tiks iekļauta regulatīvajā rēķinā.

Izmaksas pamatojošo dokumentu iesniegšana

Lai samazinātu administratīvo slogu gan komersantiem, gan Regulatoram tarifu projekta izskatīšanas laikā, jāveic grozījumi Metodikā, kas paredz sadales sistēmas operatora pienākumu kopā ar tarifu projektu iesniegt izmaksu pieaugumu pamatojošos dokumentus un skaidrojumu, ja izmaksu pieaugums pārsniedz noteiktu sliekšni, salīdzinot ar spēkā esošajos tarifos iekļautajām izmaksām. Izmaksu salīdzinājums veicams izmaksu pozīciju (grāmatvedības kontu) līmenī. Šāds ietvars samazinās administratīvo slogu gan Regulatoram, gan sadales sistēmas operatoriem un līdz ar to arī samazinās tarifu izvērtēšanai nepieciešamo laiku. Vienlaikus tiek saglabāta likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktā norma, ka Regulators tarifu projekta vērtēšanas laikā var pieprasīt sadales sistēmas operatoram iesniegt tarifos iekļauto izmaksu pamatojumu un izmaksas pamatojošās dokumentus.

Kapitāla izmaksas pamatojošo dokumentu iesniegšana

Grozījumu projekts paredz sadales sistēmas operatora, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, tiesības, iesniedzot pirmo reizi Regulatorā aprēķinātu sadales sistēmas pakalpojumu tarifu, piemērot kapitāla atdeves likmi, kas ir mazāka par Regulatora saskaņā ar Regulatora 2022.gada 29.augusta noteikumiem Nr.1/12 "Kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodika" apstiprināto kapitāla atdeves likmi. Ja sadales sistēmas operators tarifu projektā izmanto mazāku kapitāla atdeves likmi, tad kopā ar tarifu projektu sadales sistēmas operatoram ir pienākums iesniegt Regulatoram pamatojumu mazākas kapitāla atdeves likmes piemērošanai. Pamatojumā jāietver izvērtējums par to, kā izvēlēta kapitāla atdeves likmes vērtība nodrošinās komersantam spēju finansēt nepieciešamās investīcijas drošai, kvalitatīvai un nepārtrauktai sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai, segt kapitāla piesaistīšanas izmaksas un nodrošināt pakalpojumu sniegšanas nepārtrauktību. Vienlaikus ir plānots šādu praksi nostiprināt ar citās enerģētikas nozarēs.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

* DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

Grozījumi Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika”

Izdoti saskaņā ar [Elektroenerģijas tirgus likuma 20.panta pirmo daļu un likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9.panta pirmās daļas 2.punktu un 25.panta pirmo daļu](#)

1. Izdarīt Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2022.gada 28.novembra lēmumā Nr.1/41 “Elektroenerģijas sadales sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika” (Latvijas Vēstnesis, 2022, 232.nr.; 2023, 224.nr.) šādus grozījumus:
 - 1.1. papildināt 2.2.apakšpunktu aiz vārdiem “tostarp elektroenerģijas ražotāji” ar vārdiem “un elektroenerģijas uzkrātuves”;
 - 1.2. papildināt lēmumu ar 2.2.¹apakšpunktu šādā redakcijā:

“2.2.¹ **diferencēto tarifu struktūra** – sabiedrisko pakalpojumu maksas noteikšanas parametru un komponentu kopums, kas nosaka, kā tiek aprēķināts un diferencēts tarifs, tostarp nosakot fiksētās un mainīgās daļas attiecību;”;
 - 1.3. papildināt lēmumu ar 2.5.¹apakšpunktu šādā redakcijā:

“2.5.¹ **izmaksu efektivitāte** – izmaksu ietaupījuma apmērs, kuru regulatīvā perioda ietvaros komersants spēj sasniegt, uzlabojot saimnieciskās darbības efektivitāti;”;
 - 1.4. izteikt 6.punktu šādā redakcijā:

“6. Sadales sistēmas operators lieto ar regulatoru saskaņotu izmaksu attiecināšanas modeli, kura pamatprincipus, tajā skaitā kapitāla izmaksu attiecināšanas metodi, iesniedz regulatoram vismaz trīs mēnešus pirms tarifu projekta iesniegšanas un vienlaikus publicē vienkāršā un lietotājiem saprotamā veidā savā tīmekļa vietnē vai oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”, publikācijā iekļaujot informāciju par iespējamo ietekmi uz sadales sistēmas pakalpojumu diferencētajiem tarifiem un ietekmi uz lietotāju maksājumiem par sistēmas pakalpojumu. Sadales sistēmas operators atbilstoši sniegtajiem sadales sistēmas pakalpojumiem veido tādu izmaksu un to attiecināšanas uzskaiti, kas dod skaidru un nepārprotamu priekšstatu par izmaksu izmaiņām. Ja izmaksu attiecināšanas modelis iepriekš ir saskaņots ar regulatoru un izmaksu attiecināšanas pamatprincipi nav mainījušies, izmaksu attiecināšanas modelis atkārtoti nav jāsaskaņo.”;
 - 1.5. papildināt lēmumu ar 6.¹punktu šādā redakcijā:

“6.¹ Sadales sistēmas operators, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, 6.punktā minēto izmaksu attiecināšanas modeli iesniedz regulatoram ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms tarifu projekta iesniegšanas.”;
 - 1.6. svītrot 7.punktu;

1.7. izteikt 12.punktu šādā redakcijā:

“12. Atļautie ieņēmumi sedz tarifu aprēķinā iekļautās izmaksas, kas sastāv no kapitāla izmaksām, ekspluatācijas izmaksām, nodokļiem, izmaksu efektivitātes un ieņēmumu korekcijas:

$$AI_{SSO} = I_{SSO} = I_{kap} + I_{ekspl} + I_{nod} - I_{SSO\ ef} - I_{kor},$$

kur:

AI_{SSO} – atļautie ieņēmumi [EUR];

I_{SSO} – tarifu aprēķinā iekļautās izmaksas [EUR];

I_{kap} – kapitāla izmaksas [EUR];

I_{ekspl} – ekspluatācijas izmaksas [EUR];

I_{nod} – nodokļu izmaksas [EUR];

$I_{SSO\ ef}$ – izmaksu efektivitāte [EUR];

I_{kor} – ieņēmumu korekcija, kas saistīta ar iepriekšējā regulatīvā perioda izmaksu un ieņēmumu prognožu novirzēm [EUR].”;

1.8. izteikt 13.punktu šādā redakcijā:

“13. Sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu efektivitāti nosaka, izmantojot šādu formulu:

$$I_{SSOef} = (I_{kap} + I_{ekspl}) \times K_{ef},$$

kur:

K_{ef} – izmaksu efektivitātes koeficients, kas tiek noteikts 50 procentu apmērā no nākamā kalendārā gada, kas seko efektivitātes noteikšanas gadam, Latvijas Bankas prognozētā patēriņu cenu indeksa (inflācijas). Efektivitātes koeficienta vērtība nevar būt mazāka par nulli un lielāka par 1,5 procentiem.”;

1.9. izteikt 14.punktu šādā redakcijā:

“14. Ja tarifu periods ir garāks par gadu, uz katru tarifu periodu tiek attiecināta vienāda sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu efektivitāte. Pēc sadales sistēmas operatora pamatota lūguma regulators var atļaut piemērot atšķirīgu sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu efektivitāti attiecināšanai uz katru tarifu periodu regulatīvā perioda ietvaros.”;

1.10. papildināt lēmumu ar 17.¹punktu šādā redakcijā:

“17.¹ Ja sadales sistēmas operators nodarbojas arī ar citu komercdarbību, kas nav regulēta, bet ieņēmumi no sadales sistēmas pakalpojumu sniegšanas kopējos sadales sistēmas operatora ieņēmumos veido vairāk nekā 95 procentus, sadales sistēmas operators var neveikt atsevišķu izmaksu nodalīšanu starp sadales sistēmas pakalpojumu sniegšanu un citu pakalpojumu sniegšanu, nosakot ar sadales sistēmas pakalpojumiem saistītās ekonomiski pamatotās izmaksas, no tām izslēdzot izmaksu daļu, ko aprēķina no attiecīgās komercdarbības gūtos ieņēmumus reizinot ar koeficientu, kas nav lielāks par 0,93. Ja attiecīgajam komercdarbības veidam tiek nodrošināta atsevišķa izmaksu uzskaitē, kas iepriekš ir saskaņota saskaņā ar šīs metodikas 6.punktu, no attiecīgās komercdarbības gūto ieņēmumu daļa, kas pārsniedz uz attiecīgo komercdarbību attiecināmās sadales sistēmas operatora izmaksas, netiek ņemta vērā, nosakot ar sistēmas pakalpojumiem saistītās ekonomiski pamatotās izmaksas.”;

1.11. papildināt lēmumu ar 21.¹punktu šādā redakcijā:

“21.¹ Ja sadales sistēmas operators slēdz elektroenerģijas mainīgas cenas līgumu elektroenerģijas iepirkšanai, regulators pamatoto izmaksu aprēķināšanai, kas saistāma ar elektroenerģijas cenas prognozi un ar to saistīto pamatoto izmaksu aprēķinu, izmanto regulatora vadlīnijas elektroenerģijas cenas prognozēšanai. Ja tiek izmantoti citi elektroenerģijas cenas prognozēšanas principi vai slēgts līgums par elektroenerģijas iepirkšanu par fiksētu elektroenerģijas cenu, sadales sistēmas operators sniedz regulatoram pamatojumu šādas pieejas izvēlei.”;

1.12. papildināt 22.punktu ar otru teikumu “Personāla un sociālo izmaksu vērtēšanas principi noteikti regulatora personāla izmaksu aprēķināšanas vadlīnijās.”;

1.13. papildināt lēmumu ar 24.¹punktu šādā redakcijā:

“24.¹ Izmaksas, kas saistītas ar sadales sistēmas operatora attīstības, pētījumu un ar to saistītajām konsultācijām, nevar pārsniegt vienu procentu no tarifu projektā iekļautajām vidējām ekspluatācijas izmaksām.”;

1.14. papildināt 25.punktu aiz vārdiem “Sadales sistēmas operators” ar vārdiem: “atbilstoši pielikumam”;

1.15. izteikt 26. punktu šādā redakcijā:

“26.1. starpību starp faktiskajiem (prognozētajiem) un plānotajiem ieņēmumiem tarifu periodā, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem;

26.2. starpību starp faktiskajām (prognozētajām) un plānotajām vai paredzamajām (ja iepriekšējā tarifu periodā ir pārskatītas plānotās izmaksas) elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksām, ko nosaka, ņemot vērā faktisko elektroenerģijas cenu noslēgtajos tarifu perioda mēnešos un aprēķina brīdī prognozēto elektroenerģijas cenu pārējiem tarifu perioda mēnešiem. Nosakot elektroenerģijas zudumu un tehnoloģiskā procesa nodrošināšanas izmaksu starpību, aprēķinos izmanto faktisko elektroenerģijas zudumu daudzumu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo elektroenerģijas zudumu apmēru. Sadales sistēmas operatoram ir tiesības ņemt vērā elektroenerģijas zudumu daudzumu faktiskajā apmērā, ja sadales sistēmas operators iesniedz attiecīgu pamatojumu un daudzuma izmaiņas ir saistītas ar tehnoloģisko procesu nodrošināšanu;

26.3. starpību starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvajā periodā un prognozēto vai paredzamo (ja iepriekšējā tarifu periodā ir pārskatītas prognozētās izmaksas) inflācijas radīto izmaksu pieaugumu, ko aprēķina šādi:

$$IIP_{t\ pr} = ((I_{pers,t} + I_{rem,t} + I_{saimn,t}) - I_{ne,t}) \times (PCI_{pl} - PCI_{pr}) / PCI_{pl},$$

kur:

$IIP_{t\ pr}$ – prognozētā starpība starp plānoto inflācijas radīto izmaksu pieaugumu regulatīvajā periodā un prognozētās inflācijas radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā [EUR];

$I_{pers,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās personāla un sociālās izmaksas, kas aprēķinātas, izmantojot inflācijas prognozi, un attiecināmas uz konkrēto tarifu periodu [EUR];

$I_{rem,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās īpašuma uzturēšanai nepieciešamo un citu komersantu veikto kārtējo ekspluatācijas remontu izmaksas, kas attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [EUR];

$I_{saimn,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās pārējās saimnieciskās darbības izmaksas, kas attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [EUR];

$I_{ne,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās ekspluatācijas izmaksas, kuras attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu un uz kurām inflācijas radītas izmaksu izmaiņas regulatīvajā periodā nav plānotas [EUR];

PCI_{pl} – tarifu aprēķinā izmantotās plānotās patēriņa cenu inflācijas kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam [%];

PCI_{pr} – prognozētās patēriņa cenu inflācijas kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam [%];

26.4. starpību starp plānoto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā un prognozēto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu, ko aprēķina šādi:

$$PIP_{t\ pr} = I_{pers\ BAI,t} \times (BAI_{pl} - BAI_{pr}) / BAI_{pl},$$

kur:

$PIP_{t\ pr}$ – prognozētā starpība starp plānoto nominālās bruto algas izmaiņu radīto izmaksu pieaugumu regulatīvajā periodā un faktiskās nominālās bruto algas izmaiņas radīto izmaksu pieaugumu tarifu periodā [EUR];

$I_{pers\ BAI,t}$ – tarifu aprēķinā iekļautās personāla izmaksas, kas aprēķinātas, izmantojot nominālās bruto algas izmaiņas prognozi, un attiecināmas uz attiecīgo tarifu periodu [EUR];

BAI_{pl} – tarifu aprēķinā izmantotās plānotās nominālās bruto algas izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam [%];

BAI_{pr} – prognozētās nominālās bruto algas izmaiņu kumulatīvais rādītājs attiecīgajam tarifu periodam [%];

26.5. starpību starp faktiskajām (prognozētajām) un plānotajām vai paredzamajām (ja iepriekšējā tarifu periodā ir pārskatītas plānotās izmaksas) pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksām, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī, par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem. Nosakot sadales sistēmas operatora pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu starpību, aprēķinos izmanto elektroenerģijas jaudu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo faktisko jaudas apmēru;

26.6. starpību starp faktiskajām (prognozētajām) un plānotajām sadales sistēmas operatora citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksām, ko nosaka, summējot faktisko starpību par noslēgtajiem mēnešiem attiecīgajā tarifu periodā un prognozēto starpību aprēķina veikšanas brīdī, par pārējiem attiecīgā tarifu perioda mēnešiem. Nosakot sadales sistēmas operatora citas sadales sistēmas pakalpojumu izmaksu starpību, aprēķinos izmanto elektroenerģijas jaudu, kas nepārsniedz apstiprināto uz attiecīgo tarifu periodu attiecināmo faktisko jaudas apmēru;

26.7. pamatotās faktiskās neparedzētās izmaksas ārējo normatīvo aktu izmaiņu vai ārkārtas situāciju novēršanas dēļ, kas radušās attiecīgā regulatīvā perioda iepriekšējā vai esošajā tarifu periodā un nav atgūstamas citādi;

26.8. starpību starp šīs metodikas 26.1., 26.2., 26.3., 26.4., 26.5., 26.6. un 26.7.apakšpunktā minētajām faktiskajām un prognozētajām izmaksām un ieņēmumiem par iepriekšējā tarifu perioda mēnešiem, tajā skaitā iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējo tarifu perioda mēnešiem, par kuriem, veicot regulatīvā rēķina aprēķinu iepriekšējā tarifu periodā tajā skaitā iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējā tarifu periodā, tika izmantotas izmaksu prognozes;

26.9. regulatīvajā rēķinā par pirmo tarifu periodu sadales sistēmas operators uzskaita starpību starp prognozētajām un faktiskajām kapitāla izmaksām par iepriekšējā regulatīvā perioda pēdējo tarifu periodu.”;

1.16. izteikt 27.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“šīs metodikas 26.8. un 26.9.apakšpunktā minētās izmaksas tiek noteiktas uz iepriekšējā tarifu perioda, tajā skaitā iepriekšējā regulatīvā perioda, pēdējā tarifu perioda pēdējo dienu.”;

1.17. izteikt 29.1.1. un 29.1.2.apakšpunktu šādā redakcijā:

29.1.1. regulatīvā rēķina atlikums pārsniedz vienu procentu no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām;

29.1.2. šīs metodikas 53. un 54.punktā minētā uz tarifu periodu attiecināmā ieņēmumu korekcijas daļa nepārsniedz 10 procentus no tarifu aprēķinā iekļautajām vidējām tarifu perioda ekspluatācijas izmaksām. 10 procentu ierobežojums neattiecas uz izmaksu starpību, kas veidojas elektroenerģijas zudumu un tehnoloģisko izmaksu noviržu rezultātā, ja vidējā faktiskā elektroenerģijas cena attiecīgajā tarifu periodā bijusi par septiņiem vai vairāk *euro/MWh* lielāka nekā plānotā elektroenerģijas cena, un pārvades sistēmas pakalpojumu izmaksu un citas sadales sistēmas pakalpojuma izmaksu noviržu rezultātā.”;

1.18. papildināt lēmumu ar 30.¹punktu šādā redakcijā:

“30.¹ Sadales sistēmas operators, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, precizētu elektroenerģijas daudzuma prognozi iesniedz regulatoram ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms šīs metodikas 62.punktā noteiktās atļaujas izmantošanas.”;

1.19. papildināt lēmumu ar 30.²punktu šādā redakcijā:

“30.² Ja regulatīvā rēķina aprēķina un/vai lietotājiem nodotā elektroenerģijas daudzuma un atļauto patēriņa jaudu izmaiņu rezultātā diferencēto tarifu vērtības 12 mēnešu periodā sadales sistēmas pakalpojumu tarifu komponentei, kas nav saistīta ar patērētās elektroenerģijas apjomu, pārsniedz 30 procentus, salīdzinot ar spēkā esošo diferencēto tarifu vērtībām, kas nav saistīts ar patērētās elektroenerģijas apjomu, sadales sistēmas operatoram, kura sistēmai ir pieslēgti vairāk par simt tūkstošiem lietotāju, ir pienākums attiecināt uz nākamo tarifu periodu regulatīvā rēķina atlikumu pilnā apmērā un/vai veikt lietotājiem nodotā elektroenerģijas daudzuma un/vai atļauto patēriņa jaudu izmaiņu korekciju.”;

1.20. 31.punktā:

1.20.1. papildināt 31.punktu aiz vārdiem “līdz ar jauna tarifu projekta iesniegšanu” ar vārdiem “atbilstoši pielikumam”;

1.20.2. izteikt 31.3.apakšpunktu šādā redakcijā:

“31.3. kapitāla izmaksu korekciju, kas tiek aprēķināta atbilstoši regulatora noteiktajai kapitāla izmaksu uzskaites un aprēķināšanas metodikai.”;

1.21. izteikt 32.punktu šādā redakcijā:

“32. Ja sadales sistēmas operators regulatīvā perioda ietvaros, īstenojot efektivitātes uzlabošanas pasākumus, ir sasniedzis efektivitātes apmēru, kas pārsniedz atbilstoši šīs metodikas 13.punktam aprēķināto izmaksu efektivitātes apmēru, iesniedzot regulatoram pamatojumu, sadales sistēmas operatoram ir tiesības samazināt šīs

metodikas 31.punkta minētajā kārtībā noteikto regulatīvā rēķina atlikumu par faktisko izmaksu ietaupījuma apmēru, kas pārsniedz noteikto izmaksu efektivitātes līmeni.”;

1.22. 46.punktā aizstāt vārdu “simts” ar vārdu “simt”;

1.23. izteikt 52.punktu šādā redakcijā:

“52. Attiecinot atļautos ieņēmumus pa sprieguma pakāpēm, sadales sistēmas operators var izmantot izmaksu virzītājus, kas atšķiras no šīs metodikas 50. un 51.punktā minētajiem, tos pamatojot, iesniedzot izmaksu attiecināšanas modeli šīs metodikas 6.punktā noteiktajā kārtībā.”;

1.24. papildināt lēmumu ar 55.¹punktu šādā redakcijā:

“55.¹ Sadales sistēmas operators, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, šīs metodikas 55.punktā minētās tarifu struktūras izmaiņas iesniedz regulatoram ne vēlāk kā vienu mēnesi pirms šīs metodikas 62.punktā noteiktās atļaujas izmantošanas.”;

1.25. papildināt lēmumu ar 56.¹ un 56.²punktu šādā redakcijā:

“56.¹ Ja tarifu projektā iekļautās izmaksas sadales sistēmas operatoram, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, pa izmaksu pozīcijām pārsniedz piecus procentus, salīdzinot ar spēkā esošajos tarifos iekļauto izmaksu pozīcijas apmēru, sadales sistēmas operators vienlaikus ar tarifu projektu iesniedz izmaksu detalizētu atšifrējumu. Minēto izmaksu pamatojošos dokumentus sadales sistēmas operators iesniedz gadījumos, ja attiecīgo izmaksu pozīciju palielinājums pret spēkā esošā tarifu aprēķinā iekļautajām izmaksām pārsniedz 20 procentus.

56.² Sadales sistēmas operators, kura sistēmai ir pieslēgti vairāk par simt tūkstošiem lietotāju, izmaksas pamatojošos dokumentus iesniedz vienlaikus ar tarifu projektu, ja tarifu aprēķinā iekļautā izmaksu pozīcija ir palielinājusies vairāk nekā par 10 procentiem, salīdzinot ar spēkā esošajos tarifos iekļauto izmaksu pozīcijas apmēru.”;

1.26. izteikt 61.punktu šādā redakcijā:

“61. Noteiktie diferencētie tarifi ir spēkā, līdz stājas spēkā jauni diferencētie tarifi. Ja iepriekšējā tarifu periodā sadales sistēmas operators ir izmantojis tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu atbilstoši šīs metodikas 29.1.apakšpunktam, bet, aprēķinot nākamo regulatīvo rēķina atlikumu, neizmanto tiesības attiecināt regulatīvā rēķina atlikumu uz nākamo tarifu periodu, tad sadales sistēmas operators nākamajā tarifu periodā piemērojamos tarifus aprēķina, izmantojot tos pašus lielumus, kas tika ņemti vērā lēmumā, kurš ir pieņemts, ievērojot šīs metodikas 56. un 59.punktā minēto kārtību. Sadales sistēmas operatoram ir pienākums publicēt diferencētos tarifus šīs metodikas 62.1.apakšpunktā minētajā kārtībā.”;

1.27. papildināt lēmumu ar 62.5.¹apakšpunktu šādā redakcijā:

“62.5.¹ Sadales sistēmas operators ne vēlāk kā 45 dienas pirms jauno diferencēto tarifu spēkā stāšanās informē regulatoru un sadales sistēmai pieslēgtos sadales sistēmas operatorus par jaunajām diferencēto tarifu vērtībām.”;

1.28. papildināt lēmumu ar 64.⁵punktu šādā redakcijā:

“64.⁵ Šīs metodikas 32.punktu sadales sistēmas operators piemēro, izstrādājot tarifu projektu nākamajam regulatīvajam periodam.”;

1.29. papildināt lēmumu ar 64.⁶punktu šādā redakcijā:

“64.⁶ Sadales sistēmas operatoram, kura sistēmai pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju, pirmo reizi aprēķinot sistēmas pakalpojumu tarifus, ir tiesības piemērot mazāku kapitāla atdeves likmi par regulatora noteikto. Ja sadales sistēmas operators tarifu projektā piemēro mazāku kapitāla atdeves likmi, tad kopā ar tarifu projektu sadales sistēmas operators iesniedz regulatoram pamatojumu mazākas likmes piemērošanai.”

2. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis”.